

dr inż. MAŁGORZATA SUCHECKA

Centralny Instytut Ochrony Pracy
– Państwowy Instytut Badawczy

Nowa odsłona portalu internetowego Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego

W artykule przedstawiono informację o wprowadzonych w 2007 r. zmianach i kierunkach rozwoju portalu internetowego prowadzonego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy. Omówiono m.in. nowe opracowania udostępnione w dziale prawnym portalu, rozwój działu *BHP-Info* oraz serwisu przeznaczanego dla mikroprzedsiębiorstw. Według badań porównawczych światowych zasobów Internetu, portal CIOP-PIB plasuje się obecnie w czołówce europejskiej pod względem popularności, wśród narodowych internetowych źródeł wiedzy o bhp.

A new image of the Internet portal of the Central Institute for Labour Protection – National Research Institute

This article presents information about content changes made in 2007 and directions of the development of the OSH portal run by the Central Institute for Labour Protection. New materials made accessible in the legislation part of the portal have been described as well as the development of the BHP Info section of the portal and the website for micro-enterprises. Comparative investigations of world Internet resources have revealed that CIOP-PIB's portal is at present in the European forefront regarding in relation to popularity, among national Internet sources of knowledge in the field of OSH.

Wstęp

Według danych zaczerpniętych z raportu Głównego Urzędu Statystycznego, w 2006 roku 93% polskich przedsiębiorstw było wyposażonych w sprzęt komputerowy, a 89% korzystało z dostępu do Internetu (w ponad 46 procentach – szerokopasmowego) ze stałą tendencją wzrostową, o największej dynamice obserwowanej wśród firm najmniejszych. Warto więc zauważyć, że dzięki rosnącej popularności wśród przedsiębiorstw, zwłaszcza najmniejszych, Internet może być w Polsce jednym z najbardziej nośnych mediów upowszechniania wiedzy z zakresu bhp.

O tym, że tak jest świadczy chociażby duża i stale rosnąca popularność portalu CIOP-PIB w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, którego wykorzystanie rośnie od 2003 roku, osiągając w roku 2007 poziom porównywalny z największymi serwisami narodowymi w tej dziedzinie, funkcjonującymi w Europie (np. brytyjskim portalem HSE i francuskim, prowadzonym przez INRS) – wg danych serwisu <http://alexa.com> specjalizującego się w analizowaniu aktywności serwisów internetowych w skali całego świata. Biorąc pod uwagę, że portal CIOP-PIB www.ciop.pl jest odwiedzany w ponad 97% przez użytkowników polskich, bezwzględna objętość materiału informacyjnego wykorzystywanego przez społeczeństwo polskie może być tylko nieznacznie mniejsza, niż w przypadku serwisu brytyjskiego (wykorzystywanego tylko w 50% przez Brytyjczyków) i prawdopodobnie większa, niż serwisu INRS (wykorzystywanego we Francji również tylko w ok. 50%).

W 2007 r. w portalu CIOP-PIB obserwuje się ok. 2 mln odwiedzin rocznie, podczas których pobieranych jest ponad 7 mln stron informacyjnych, zawierających materiały z zakresu bhp. O poziomie

zainteresowania użytkowników portalem decyduje rzetelność i kompetencja upowszechnianej wiedzy, przystępność publikowanych informacji, a także różnorodność tematów form przekazu udostępnianych treści.

Upowszechniana wiedza jest adresowana do przedstawicieli różnych kategorii odbiorców reprezentujących różne sekcje gospodarki. Nieodpłatnym udostępnianiem objęte są praktycznie wszystkie aspekty bezpieczeństwa i higieny pracy, stanowiące przedmiot badań oraz prac rozwojowych Instytutu.

Szczególne miejsce zajmują zagadnienia związane z identyfikacją zagrożeń zawodowych oraz oceną ryzyka zawodowego, a także – najbardziej istotny problem z zakresu bhp – poprawa warunków pracy przez maksymalną redukcję ryzyka zawodowego.

Podstawowym celem funkcjonowania portalu jest merytoryczne wspieranie działań w zakresie poprawy warunków pracy w polskich przedsiębiorstwach.

Zmiany technologiczne

W 2007 roku podjęto prace nad znaczącą modernizacją sprzętu i oprogramowania wspierającego usługi WWW w Instytucie, w efekcie której od października portal jest emitowany przez system wydajnych, nowoczesnych serwerów, dedykowanych do pracy wielowątkowej pod systemem operacyjnym UNIX, z nowym zestawem oprogramowania, w tym nową wersją systemu baz danych. Udoskonalono również podstawowe oprogramowanie portalu, obejmujące *System Zarządzania Treścią*, optymalizując je pod względem wydajności, a także rozszerzając jego funkcjonalność i dostosowując do współpracy z nową platformą programowo-sprzętową.

Po wprowadzeniu tych modyfikacji zawartość portalu CIOP-PIB emitowana jest obecnie z dużo większą niż poprzednio wydajnością, oferując użytkownikom znacząco lepsze warunki dostępu do wszelkich informacji z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Dodatkowy pozytywny wpływ na szybkość emisji ma zastosowanie od połowy czerwca bieżącego roku szerokopasmowego łącza internetowego o przepustowości 10 Mbps.

Nowa szata graficzna portalu

W celu poprawienia możliwości prezentacyjnych portalu, zmodyfikowano jego interfejs i metody nawigacji. Zgodnie ze współczesnymi trendami technologicznymi oprogramowania Internetu, zwiększono podstawową szerokość strony portalu, poszerzając kolumny boczne oraz zaprojektowano i zaimplementowano jego nowy wystrój graficzny. Zrezygnowano z poprzednio stosowanej agresywnej kolorystyki stron na rzecz stonowanej kompozycji spokojnych barw, sprzyjających skupieniu uwagi na treściach merytorycznych udostępnianych w portalu.

Zmodyfikowano również podstawowy układ nawigacji portalu, rozszerzając zakres rodzajów informacji dostępnych z głównego MENU portalu. W menu głównym umieszczono dodatkowo bezpośrednie odniesienia do takich działań, jak:

- *Przepisy BHP* (stanowiące obecnie niezależny dział portalu)
- *System BHP w Polsce* (nowy dział, opracowany w bieżącym roku, który zastąpił krótką informację, jaka dotychczas była udostępniana)
- *Certyfikacja* (nowy dział, kierujący do zebranych informacji nt. certyfikacji wyrobów, systemów zarządzania, kompetencji personelu oraz usług świadczonych przez CIOP-PIB w tym zakresie)

- *Informacja naukowa* (nowy dział, w którym będą udostępniane opracowania dotyczące informacji naukowej w zakresie bhp)

Rozszerzenie w ten sposób MENU głównego (zgodnie z dobrą praktyką „spłaszczania” zawartości serwisów) pozwala uniknąć stosowania w portalu wielu zbędnych poziomów pośrednich, które użytkownik musiał pokonać przed znalezieniem interesującej go informacji.

Opracowanie nowej szaty graficznej portalu objęło wszystkie – kontynuowane oraz nowe działy, a także większość serwisów dedykowanych i tematycznych (np. serwis dla mikroprzedsiębiorstw, serwis prawny, serwis „Bezpieczeństwa pracy”). Zgodnie z nową koncepcją graficzną zostały zaprojektowane, odpowiednio zaprogramowane i udostępnione wszystkie – kontynuowane oraz nowe elementy portalu Instytutu (rys. 1.).

Z uwagi na zastosowanie większej, niż poprzednio podstawowej szerokości wyświetlania stron serwisu, łatwiejsze i bardziej czytelne jest obecnie prezentowanie informacji o wszelkich nowościach wprowadzanych do serwisu, zamieszczanie dodatkowych odnośników w szerokich kolumnach bocznych oraz zabudowa stron rozgałęziających, ułatwiających informowanie użytkowników o nowych treściach zamieszczonych w serwisie.

Co nowego w treści portalu

Oprócz zmian technologicznych w portalu w roku bieżącym znacząco rozszerzono zakres udostępnianych treści w większości dotychczas prowadzonych działów, a także w działach nowych

Rozbudowano i wzbogacono nowymi materiałami **serwis prawny** w portalu CIOP-PIB, dostępny obecnie bezpośrednio z jego menu głównego pn. **Przepisy BHP** (rys. 2.).

Rys. 1. Strona główna portalu CIOP-PIB
Fig. 1. Homepage of CIOP-PIB's portal

Rys. 2. Pierwsza strona serwisu prawnego w portalu CIOP-PIB
Fig. 2. Homepage of the legislation website in CIOP-PIB's portal

Opracowano i udostępniono informacje o nowych wymaganiach prawnych z zakresu bhp, o sukcesywnie wchodzących w życie aktach prawnych i ich zmianach oraz komentarze dotyczące stanu prawnego w zakresie różnych aspektów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Uruchomiono **dwa nowe podserwisy**, prezentujące podstawy prawne i organizacyjne systemu ochrony pracy w Polsce. Pierwszy z nich przedstawia ogólnie strukturę prawną i organizacyjną systemu ochrony pracy w Polsce na tle międzynarodowych i europejskich wymagań prawnych w tej dziedzinie. Drugi z podserwisów charakteryzuje, poczynając od podstawowych pojęć, istotę ochrony pracy w Polsce, hierarchię obowiązujących aktów prawnych oraz szczegółowe uregulowania zawierające opisy obowiązków pracodawcy, praw i obowiązków pracowników oraz zasad prawidłowej organizacji elementów środowiska pracy, mających wpływ na bezpieczeństwo i zdrowie pracowników (szkolenia, profilaktyczna ochrona zdrowia, środki ochrony indywidualnej, służba bhp itp.).

W stałym miejscu serwisu – w prawej kolumnie strony głównej działu **Przepisy BHP** – systematycznie publikowane są bieżące informacje o sukcesywnie wchodzących w życie aktach prawnych, wraz z odnośnikami do ich treści.

W roku bieżącym wzbogacono te informacje komentarzami opracowywanymi przez ekspertów Instytutu w zakresie nowych uregulowań prawnych z dziedziny bhp. Kontynuowano również uzupełnianie informacji o wprowadzeniu aktów prawnych zmieniających obowiązujące uregulowania, a także o zastępowaniu aktów prawnych uchylanych przez nowo wchodzące w życie lub inne, dotychczas obowiązujące.

Nowym elementem omawianego serwisu jest także **strona poświęcona indywidualnym problemom prawnym** z zakresu bhp zgłaszanym do Instytutu. Publikowane są tam odpowiedzi ekspertów Instytutu na pytania natury prawnej oraz krótkie omówienia tych problemów w świetle obowiązującego prawa.

Nowe działy *Certyfikacja* i *Informacja naukowa* będą sukcesywnie wzbogacone

Rys. 3. Strona rozgątajająca rozbudowanego działu BHP-Info
Fig. 3. Branching page of the BHP-Info section of the portal

Rozbudowa działu BHP-Info

Rozszerzono zakres tematyki prezentowanej w dziale portalu **BHP-Info**. Dział ten udostępnia zestawy informacji, wytycznych i opisów związanych z bhp oraz poprawą warunków pracy w przedsiębiorstwie, zorganizowane w układzie problemowym.

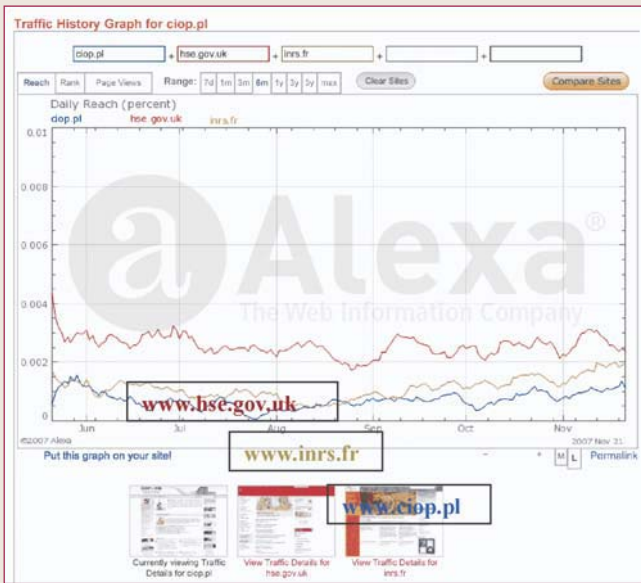
W bieżącym roku znacznie rozszerzono zakres udostępnianych materiałów w następujących 10 nowych grupach tematycznych z zakresu bhp, takich jak: *Różnicowanie składki na ubezpieczenie wypadkowe ZUS, Telepraca, Praca zmianowa, Przemoc w pracy, Stanowisko pracy spawacza, Narażenia na promieniowanie optyczne, Oświetlenie stanowisk pracy, Obciążenia mięśniowo-szkieletowe, Ochrona pracy kobiet, Czynniki mechaniczne* (rys. 3.).

W dziale portalu pt. **Archiwum on-line** serwisu miesięcznika „Bezpieczeństwo Pracy – Nauka i Praktyka” wprowadzono kolejny rocznik numerów miesięcznika, poprzez udostępnienie spisów treści zawartych w nich artykułów wraz ze streszczeniami oraz odnośnikami do pełnej treści artykułów zapisanych w formacie PDF. Dostęp do treści artykułów zapewniono również w innych działach portalu, zachowując powiązania tematyczne (np. w działach **Problematyka** czy **BHP-Info**).

Dla użytkowników portalu opracowano forum dyskusyjne, związane z problematyką bezpieczeństwa i higieny pracy, umożliwiające zarówno wymianę informacji pomiędzy jego użytkownikami, jak i uzyskanie pomocy ekspertów Instytutu w rozwiązywaniu indywidualnych problemów z zakresu BHP.

Rozwój serwisu bhp dla mikroprzedsiębiorstw

Tradycyjnie, jak co roku, rozszerzono zasoby serwisu dedykowanego polskiemu przedsiębiorstwu. W roku bieżącym został on wzbogacony o **nowy dział poświęcony obróbce skrawaniem metali**. Zgodnie z przyjętą konwencją tego serwisu, umieszczono tam komplet materiałów informacyjnych dotyczących podstawowych zagadnień z zakresu bhp, dostosowanych do specyfiki tego typu działalności. Podobnie, jak już funkcjonujące serwisy dla mikroprzedsiębiorstw, obecnie opracowany serwis zawiera następujące

Rys. 4. Porównanie charakterystyk względnej liczby odwiedzin portali www.hse.gov.uk, www.inrs.fr oraz www.ciop.pl (wg danych ze strony <http://alexa.com> dostępnych w dniu 23.11.2007 r.)

Fig. 4. Comparison of traffic time dependent characteristics of www.hse.gov.uk, www.inrs.fr and www.ciop.pl retrieved from <http://alexa.com> on 23 November 2007

działy tematyczne, dostosowane do specyfiki obróbki skrawaniem metali:

- zestawienia obowiązujących aktów prawnych (w większości – łącznie z pełnymi tekstami)
- zestawienia obowiązków pracodawcy związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy w firmie, zgodnie z obowiązującym prawem
 - KALENDARZ – roczny wykaz obowiązkowych działań pracodawcy w dziedzinie bhp
 - informacje, znajomości których wymaga dopełnienie powyższych obowiązków
 - wybór praktycznych informacji opisujących różne zagrożenia zawodowe występujące przy obróbce skrawaniem metali oraz pomocniczych list kontrolnych, ułatwiających ocenę ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, minimalizowanie lub eliminację zagrożeń zawodowych
 - informacje o najważniejszych zasadach w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa pracowników przy wykonywaniu prac związanych z obróbką skrawaniem metali, z wykorzystaniem różnego typu potencjalnie niebezpiecznych maszyn i narzędzi.

Jesteśmy w czołówce

Badania porównawcze prowadzone w polskim, europejskim i światowym Internecie wykazały, że portal CIOP-PIB w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, dedykowany przede wszystkim polskiej społeczności internetowej, należy do ścisłej czołówki najpoważniejszych tego rodzaju narodowych przedsięwzięć w Europie.

Jest on obecnie **trzecim** co do wielkości generowanego ruchu użytkowników w Europie (szóstym na świecie), narodowym serwisem internetowym upowszechniającym wiedzę w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (wg rankingów prowadzonych przez firmę Alexa Web Information Company¹), w kategorii instytucji państwowych, zajmujących się problematyką bhp. W Europie portal CIOP-PIB plasuje się na trzeciej pozycji wśród największych i najczęściej odwiedzanych narodowych portali europejskich, dotyczących bhp, poprzedzany przez portale: brytyjskiego Urzędu ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa – Health and Safety Executive www.hse.gov.uk i francuskiego Krajowego Instytutu ds. Badań i Bezpieczeństwa – (Institut National de Recherche et de Securite) INRS www.inrs.fr.

Na rys. 4. przedstawiono wykres porównawczy wyników badań statystycznych liczby odwiedzin trzech powyższych portali w funkcji czasu (w ciągu ostatnich 6 miesięcy), zaczerpnięty przykładowo ze strony <http://alexa.com> w dniu 23 listopada 2007 r. Charakterystyki odwiedzin badanych serwisów internetowych przedstawione są we względnych jednostkach obrazujących ułamek całej społeczności internetowej – objętej badaniami prowadzonymi przez firmę Alexa – korzystający z zasobów badanych serwisów internetowych.

¹ Alexa Web Information Company jest firmą specjalizującą się w analizowaniu porównawczym światowych zasobów internetowych pod względem generowanego ruchu użytkowników. Na podstawie systematycznych badań liczby odwiedzin na najpopularniejszych stronach internetowych globalnej sieci, prowadzonych systematycznie od 1997 r. w funkcji czasu, Alexa opracowuje rankingi stron w zależności od rozmiarów generowanego ruchu użytkowników. Obserwowane są również zmienne w czasie trendy i fluktuacje tego ruchu. Część rankingów jest nieodpłatnie udostępniana w serwisie firmy pod adresem <http://alexa.com>, większe bazy danych (powyżej 100 pozycji) opracowywane przez firmę są przedmiotem obrotu komercyjnego.

PIŚMIENNICTWO

- [1] M. Suhecka *Portal Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego – internetowe źródło wiedzy z zakresu bhp*, „Bezpieczeństwo Pracy”, 7-8 (418-419)2006, s. 36-40
- [2] M. Suhecka *BHP w Internecie*, „Służba Pracownicza”, 2005, nr 11, s.
- [3] M. Suhecka *An OSH website for micro-enterprises in Poland*, „Magazine of the European Agency for Safety and Health at Work”, 2004, nr 7, s. 25-27
- [4] M. Suhecka *Bezpieczeństwo i higiena pracy na stronach internetowych Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego*, „Bezpieczeństwo Pracy”, 2(391)2004, s. 28-32
- [5] M. Suhecka *Serwis internetowy z dziedziny bhp dla polskich mikroprzedsiębiorstw*, „Bezpieczeństwo Pracy”, 7-8(384-385)2003, s. 14-20

Publikacja przygotowana na podstawie wyników uzyskanych w ramach programu wieloletniego pn. „Dostosowywanie warunków pracy w Polsce do standardów Unii Europejskiej” dofinansowywanego w latach 2005–2007 w zakresie zadań służb państwowych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Główny koordynator: Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy